

**RICHARD
SOBOTKA**

**VELKÉ
TATRANSKÉ
DOBRODRUŽSTVÍ**

Vzrušující a dramatické příběhy
podle skutečných událostí

RICHARD
SOBOTKA

VELKÉ TATRANSKÉ DOBRODRUŽSTVÍ

Vzrušující a dramatické příběhy
podle skutečných událostí

2018

Veškerá práva vyhrazena.

Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

© Richard Sobotka

www.okobeskyd.cz

Fotografie © Jakub Sobotka

Obálka: Jakub Sobotka

Sazba: Dušan Žárský

Vydání první

Vydal Dušan Žárský – ŽÁR, www.zar.cz

v prosinci 2018

ISBN 978-80-7590-013-5

Půvab Vysokých Tater spočívá mimo jiné v koncentraci vysokohorských štítů na relativně malém území. Fauna i flóra, tiché doliny s horskými plesy zrcadlícími modrou oblohu, turistické chodníky, obtížně dostupné hřebeny i štíty hor rámuji jejich podmanivou krásu.

Rendez-vous s Vysokými Tatrami však může poznamenat tragická příhoda. Pro některé vysokohorské turisty, ale také třeba i pro nejzkušenější horolezce, kteří se pokoušejí zdolat nesnadný výstup nebo obtížnou skalní stěnu, může být toto dostaveníčko s horami poslední. O tom vypráví stovky pamětních tabulek, rozvěšených po skalách nedaleko Popradského plesa na symbolickém cintoríně o těch, kteří od počátků tatranské turistiky až po současné dny souboj s horami prohráli a hory je navždy přijaly za své.

Příběhy, napsané podle skutečných událostí, vypovídají o chvílích pěkných i tragických, o těch, kteří nad horami zvítězili, ale také o lidech nad kterými zvítězily hory.

Text je orámován dvěma mladými horolezci, kteří ve volném čase zajíždějí do Vysokých Tater, pilují lezeckou techniku a postupně se odvažují zdolat stále obtížnější vysokohorské terény.

Je uveden příběh legendárního horolezce Pavla Pochylého – „pavouka“, který v únoru 1979 sám zdolal celý tatranský hřeben. V zimě v roce 2000 při zdolávání severní stěny Malého Kežmarského štítu zahynul i se svým bratrem, našli je pod touto největší tatranskou stěnou mrtvé, ale stále navázané na společném laně.

Je to příběh mladých horolezců Michala Sabovčíka a Adama Tkadlečíka, kteří 34 roků po Pavlu Pochylém vykonali zimní přechod tatranského hřebenu ve dvojici bez pomoci a vynášek.

Vyprávění vrcholí tragickým příběhem skupiny rekreač-

ních turistů z horského hotelu od Popradského plesa, kteří se v říjnu 1983 vydali v pěkném počasí na Ganek, kde je však ve vrcholové partii překvapil a uvěznil náhlý zvrát počasí. Následovala náročná záchrana a úmrtí jednoho z nich.

Do příběhu jsou vloženy pasáže o vysokohorských nosičích, kteří vynášejí materiál na horské chaty, zmínka o význačných evropských horolezcích, jsou tam včleněny i „atraktivní“ tragické případy horolezců.

Vyprávění klade naléhavou otázku – kde jsou hranice lidských možností. Jak dalece jsou lidé ochotni ve snaze o zdolání zdánlivě nepřemožitelných horských štítů riskovat a dát v sázku to nejcennější co mají – totiž vlastní život?

Mnohdy je limitem v zápolení s horami smrt. A pomníkem malá tabulka se stručným textem, zavěšená na skále symbolického cintorína.

Navzdory tomu se budou lidé stále pokoušet zdolat nepřekonatelné.

Galerie Ganku, charismatická stěna o výšce 300 m zakončená balkónem čili po goralsky gankom. Podívat se sem mohou i zdatní turisté.

TAJEMSTVÍ VELKÉHO HINCOVA PLESA

Pořád se držel projasený den. Byl stříbrný a zlatý. Obloha připomínala velkou modrou cestu, lemovanou obrubníky vysokohorských štítů. Osamělý obláček se po ní lajdal neskutečně pomalu, otevřeš oči, pořád je na stejném místě. Pak je najednou pryč, zmizel, rozplynul se. Zanedlouho se vydá touž cestou další, i jeho brzy sežehne jiskření dne.

Velká modrá cesta oblohy, dlážděná slunečním jasem, končí snad až kdesi v hlubinách bezedného Kosmu.

„Podívej,“ šeptl Lukáš.

Za nedalekou kosodřevinou si udělala pohodlí dvě děvčata. V teplém odpoledni se svlékla až do spodního prádla v domnění, že je nikdo nevidí. Když zjistila, že jen o kousek dál za chatrnou clonou několika větviček horské kleče odpočívají oba chlapci, nepolekala se, nevypískla, ale vesele třepala dlaní na pozdrav a až pak ulehla na podestýlku z oblečení a zmizela zvědavým chlapeckým očím ze zorného pole.

„Jsem utahaný jak somár,“ prohlásil Radek. „Na nějaké seznamování už nemám žádnou sílu.“

Odpočívali po obtížné túře. Náročný den. Od časného rána byli na nohou. Obtížný výstup. Ještě obtížnější jim pak připadal sestup.

U Velkého Hincova plesa shodili bágly i s horolezeckým materiálem na nejbližší velký plochý kámen, dobývali se do kapes pro zbytek proviantu. K Popradskému plesu a k horskému hotelu jim zbývaly tři kilometry chůze turistickým

chodníkem, ale po náročném výstupu to považovali spíš za lázeňskou promenádu.

„Podívej,“ kývl Lukáš mezerou mezi kamenitou sutí a balvany a při tom nepřestával hryzat poslední oplatek ze zásoby proviantu.

Na jednom kamenu seděla žena. Žádná vymóděná panička, jako jsou fifleny, které se vypraví do hor v rozevláté sukni a sandálech, kabelku přes rameno, tmavé brýle na očích. Tahle žena měla na sobě turistické oblečení, vybavena byla málem jako horolezec. Jen lano, cepín a mačky jí scházely. Musela oba chlapce vidět, ale nevšimala si jich.

„Na seznamování není právě nejpříhodnější čas,“ mínil Radek. „Jako bych měl polámané všechny kosti.“

Lukáš kývl k ženě.

„Tu už jsme tady přece viděli,“ řekl. „Včera. I předevířem.“ A trochu se povytáhl, aby měl lepší výhled na pleso. „Zase po vodě plavou květiny.“

Ne příliš velká kytice horských květů se pohupovala na vlnkách studené vody, která i v horkém létě měla jen několik stupňů nad nulou. Vítr si s kyticí pohrával. Chvillemi ji snad mínil vyvrhnout na břeh mezi ohlazené balvany, pak jako by si vše rozmyslel a zanášel ji dál po hladině tohoto největšího a také nejhlubšího plesa Vysokých Tater, jehož rozloha přesahuje dvacet hektarů a hluboké je téměř čtyřiapadesát metrů.

Ona, ta dívka nebo spíš žena, pokaždé přijde skalnatým chodníkem až k plesu a pustí po hladině kytici květin. Co to má znamenat? V takové nadmořské výšce mezi kamenitou sutí, mezi ohromnými žulovými balvany a okolními štíty nenajde žádné květiny a nenatrhá. Musí je nosit odněkud z doliny. A proč vlastně je hází právě na hladinu Velkého Hincova plesa?

„Pošahaná baba,“ pošukbl Radek rameny. „Jiné do hor beztak nechodí. Je neskutečné, kde ženské všude hledají příležitost ulovit nějakého chlapa. Tedy pokud tady chceš zůstat a civět na ni, tvoje věc. Já jdu dál. U Popradského plesa, o pět set výškových metrů níž, bude na slunci tepleji.“

Zavěsili těžké batohy na ramena a v mírném předklonu se vydali turistickým chodníkem na cestu.

V příjemném hřejivém podvečeru odpočívali ve vyhrátém zákoutí za kosodřevinou, mhouřili oči do slunce a také podřimovali. Možná by tam i zaspali noc, pokud by přes pichlavé větve rozkošatělé kleče na ně nejukla obě děvčata.

„Vy tady fakt míníte i noclehovat?“

Už byly oblečené ve společensko – turistickém. Takové dvě holky na kolektivním zájezdu do hor. Procházka po Tatranské magistrále, restaurace, obchody se suvenýry. Po večeri posedět v baru. Pak se pobavit u horalské muziky, pokud budou mít místní muzikanti náladu městským panákům hrát, nebo alespoň u vřeštícího magnetofonu.

„To fakt nemíníte ani povečeřet?“

„Jsme zvaní,“ šťouchl Lukáš kamaráda.

„Upřímně pochybuji, že za nás útratu zatáhnou,“ ošklíbal se Radek.

Vraceli se spolu s děvčaty v družném hovoru, smích střídal vyprávěnky a zase smích, společně vešli do horského hotelu.

Zatím vysoká obloha zavírala nad jejich hlavami den temnou modří a prvými hvězdami.

OREL SKALNÍ, NEBESKÝ SOUPUTNÍK

Den si teprve vytíral z koutků očí ospalky, ale neúnavně slunce už rozhánělo lehkou mlžku nad Popradským plesem, polévalo okolní svahy sytými barvami v celé škále, jakými disponují jen horské štíty.

Nažloutlá skvrna v dálce na skalním bloku uprostřed kosodřeviny to nemohlo být jiné zvíře, než rys ostrovid, který si tam dopřával v prvních hřejivých slunečních paprscích ranní siestu. Neviděli ho v těch místech poprvé, pořád se tam mezi skalisky a klečí držel. Určitě tam má ve skalní dutině dobře zabydlený brloh, kde pravidelně pečuje o mláďata. Jen málokterý z turistů si ho všiml. Rys ostrovid je plaché zvíře, miluje samotu. Vyrušit ho, určitě by se přestěhoval na jiné, poklidnější místo.

V sivé modři neslyšně plul na doširoka rozprostřených křídlech orel skalní. Ten nemusí klopotně zdolávat strmé skalní stěny a převisy, zatloukat do spár skoby a jistit se lany. Snadno zdolá štíty hor, kdykoliv se mu zamane.

„Ahoj kluci! Kam to bude tentokrát?“

Betka a Jana. Znamé ze včerejšího odpoledne a večera. Už si s oběma chlapci potykaly. Takže něco jako dávno dobří známí.

„Vy jste fakticky opravdoví horolezci?“ žasly.

Když po desáté večer odešli Radek s Lukášem na pokoj vy-spat se na příští den, byla zábava v hotelové hale právě v nej-llepším. Děvčata si protáhla mejdan málem do rána. Tříčlenná

horalská kapela končila až před rozedněním, ale přísahali, že navečer přijdou zase. Teď dívky zívaly

„No, horolezci,“ pokrčil Radek rameny. „Spíš jen takoví lezci.“

Pořád ještě nebyli o cíli cesty dohodnuti. Batohy sice měli nabalené vším potřebným, ale měla to být toho dne spíš jen odpočinková procházka, porozhlédnout se po terénu, vytipovat si nějaký zajímavý cíl.

„Jdeme na Rysy,“ prozradil Lukáš.

„Tam jdeme zítra,“ vypískla děvčata. „Pancoš rozhodl, že po včerejším výšlapu na Ostrvu – to je támhle naproti za Popradským plesem ve strmém svahu ta šílená klikatina plná kamení, myslela jsem, že cestou nahoru vypustím duši – zkrátka dnes budeme trochu odpočívat. Zítra uvidíme. Pancoš pořád šílí, že by to chtělo vyšlápnout někam výš na pořádný kopeček.“

„Jo jo jo,“ přikývla Betka. „Pořád melou o nějakém Ganku. Prý je to sice hezky vysoko, přitom něco jako nedělní výlet do městského parku.“

„Tak nějak se o Ganku píše v horolezeckém průvodci,“ přikývl Lukáš. „V tomhle báječném počasí to musí být paráda.“

„S vámi by jsme se tam vypravily,“ smála se děvčata. „Úplně klidně.“

„Já tedy nevím,“ krčil Lukáš rameny. „Uvázání ve stěně pod Rysy na laně, jak by asi probíhala konverzace? K tomu vy dvě v těch městských pantoflích...“

„Necháme to na příště,“ couvla děvčata od nabídky s doprovodem na skalní stěnu pod Rysy.

Pořád se drželo výjimečně pěkné a teplé počasí, jaké se v prvé říjnové dekádě ukáže vysoko v horách jen málokdy. Jindy třeba den dva svítí slunce, pak zamračeno, vítr, déšť, někdy i sněhové přeháňky. Tentokrát se neskutečně pěkné

počasí už druhý týden zachytilo drápky o štíty hor a jako by se jich nemínilo pustit.

„Kam máte namířeno dnes?“ zeptal se Lukáš obou turistek.

„Snad jen někam tuhle za roh, nejspíš na symbolický cintorín,“ odpověděla děvčata. „Ale prý tam nejsou žádné hroby, jen tabulky.“

„Jděte se tam podívat, až budou na některé skále viset štítky s našimi jmény.“

„Vy už je máte v batohu?“ děsily se.

„Musíte počkat, až navždy uvízneme v některé skalní stěně, nebo z ní spadneme,“ smáli se chlapci.

„Po túře se zase uvidíme večer v horském hotelu na mejdanu,“ lákala obě děvčata a odbočila kolem Popradského plesa chodníkem, který je zavede k symbolickému cintorínu.

„Po náročné trase budeme odpoledne zase odpočívát na obvyklém místě za klečí,“ jukla na oba horolezce Jana přes rameno.

„Pro čtyři lidi je tam trochu těsno,“ mínil Lukáš.

„Však právě...,“ chichotala se děvčata.

UDĚLÁM SI LUK, SÁM BUDU ŠÍP, VYSTŘELÍM SE DO MRAKŮ

Oba chlapci pořád ještě zůstávali před horským hotelem. Nebyli rozhodnutí, kam toho dne vlastně půjdou. Původně že si jen tak vyjdou obhlédnout terén, prostě takový průzkum. Lákalo je vyšlápnout po turistickém chodníku na Rysy. Pak uvidí, kam dál.

Kdykoliv stoupali na Rysy, pokaždé se s úžasem ohlíželi po hladké a neobyčejně rozměrné skalní stěně Vysoké, jestli tam nezahlednou na skobách a lanech horolezce. Připadalo jim neuvěřitelné prodírat se kolmou skalní stěnou do takové výšky. Štít Vysoké, dva tisíce pět set šedesát metrů, téměř hladká skalní stěna, je lákal. Troufnou si na ni někdy? Snad...

Z horského hotelu se vyhrnuli další mládežníci. Bylo znát, že toho po prodlouženém mejdanu moc nenaspali. Však si naplánovali odpočinkový program.

Kam že se to chystají některý den vypravit? Na Ganek? Na jeho vrchol vysoký dva tisíce čtyři sta šedesát pět metrů by se celá grupa s tou svou ochablou fyzičkou asi sotva vydrápala. To spíš si udělat trochu ostřejší vycházku do Rumanova sedla a odtamtud se podívat na suťovitou terasu přibližně sto metrů pod vrcholem Ganku s ohromujícím výhledem do Kačiací doliny.

„Podívej,“ šťouchl Lukáš kamaráda.

V závěsu za hlučnou společností mládežníků vyšla z hor-

ského hotelu žena, stará známá. Začali ji jen pro sebe říkat „žena od Velkého Hincova plesa“. Ve výstroji, kterou měla na sobě, by se mohla vypravit kamkoliv na horolezeckou túru. Jen lano a cepín ji scházely.

„Pokud se rozhodneme pro Volovec, možná ji u Velkého Hincova plesa zahlédneme i tentokrát.“

„Kytici má,“ přikývl Radek. „Určitě ji zase položí na hladinu plesa.“

Tajemství, které neznali a nechápali. Možná se je časem dozví.

Volovec s výškou 2227 metrů byl jedním z cílů jejich výstupů ve Vysokých Tatrách, ale prozatím jen v pořadí, tak jako další vrcholy, které je lákaly k výstupu.

Sváteční turisté už se houfovali kolem turistických značek a zkoumali, kudy vlastně k Symbolickému cintorínu půjdou.

Popruhy se zaklesly oběma horolezcům do ramen, dobře vypořádané batohy měkce zalehly záda.

„Půjdeme na Rysy,“ rozhodl Radek, který měl obvykle hlavní slovo. „Cestou zpátky odbočíme k Velkému Hincovu plesu a pokud budeme mít ještě dost sil, pokusíme se zdolat Koprový štít.“

„To je jen takový turistický chodník. Proč ne rovnou až na Čubrinu? Je jen o kousek dál a měli bychom do sbírky další vrchol.“

„To necháme na někdy jindy,“ rozhodl Radek. „Když se bude dařit, tak třeba Čubrinu, také Mengušáky a přes Žabiu věžu až na Rysy. Prostě si uděláme kousek tatranského hřebenu. O tom jsme přece vždycky snili, ne?“

„Zdolat celý Tatranský hřeben se nám nikdy nepodaří,“ rezignoval Lukáš.

Oba moc dobře věděli, že přejít celý Tatranský hřeben je trasa jen pro ty nejzkušenější a nejodvážnější horolezce.

Už byli připraveni vykročit. Radek se ještě ohlédl k obloze. Svítala lehkou modří. Poklepat na ni ukazováčkem, hlaholila by jako zvon. Zanoval mu v paměti úryvek písničky, kterou si zpívali, když začínali do hor chodit: *Udělám si luk a sám budu šíp, vystřelím se do mraků...*

Uskutečnit dávný sen měli ve svých rukou. Teď se jim splnil. Stačí vylézt na horský štít a mohou hladit mraky dlaní.

Gerlachovský štít, nejvyšší hora Slovenska, nejvyšší ve Vysokých Tatrách a v celé karpatské horské soustavě (2665 m n. m.).